

Prezentare grafică: Cristea Ioniță
Tehnoredactare: Cristina Ioniță și Cătălin Strătilă

Traduceri: Silvia Lefteriu
Consultanți: Dorina Negulici și Tiberiu Roth

Copyright © 2019 Editura Prestige

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CRISTEA, IONIȚĂ

Ghid turistic : Israel-Ierusalim / Cristea Ioniță. -

București : Prestige, 2019

ISBN 978-606-8863-87-0

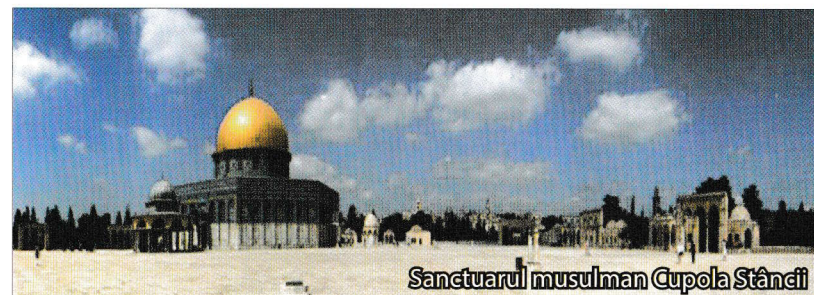
913

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

Cristea Ioniță

Sanctuarul musulman Cupola Stâncii

ISRAEL ghid turistic

Templul din Ierusalim și grădina din Hala

PRESTIGE

București - 2019

Cuprins	5
I. Introducere	5
II. Puțină Istorie	5
III. Originea poporului evreu	8
Ce înseamnă Patru?	10
De la robia egipteană până în zilele noastre	16
IV. Autoritatea Națională Palestiniană	31
Populația	32
Istoric	32
Politică	32
V. Religie, cultură, sport, simboluri	33
Religia în Israel	33
Cultura în Israel	35
Literatură în Israel	35
Muzică și dansul în Israel	35
Muzee	36
Sport	36
Simboluri tradiționale în Israel	36
VI. Ierusalim	39
Istoria	39
Citadela și Turnul lui David	41
Cardo	41
Sinagogile Ramban și Hurvâ	41
Sinagoga Tiferet Israel și Patru Sinagogi Sefarde	42
Zidul Plângerii	42
Tunelul Zidului de Vest	42
Arcul Wilson	42
Esplanada Templului	43
Muzeul Islamic	44
Domul de pe Stâncă	44
VII. Via Dolorosa	45
Drumul Crucii - cele 14 opriri	45
Biserica Sfântului Mormânt	51
Calvarul	51
Piatra Ungerii	52
Mormântul lui Hristos	52
Capela Coptă	52
Corul Grec sau Katholicon	52
Mormântul lui Iosif din Arimatea	52
Temnița Sfântă	54
Cripta Sfintei Elena	54
VIII. Împrejurimile Cetății Ierusalim	54
Valea Cedronului	54
Muntele Măslinilor	54
Grădina Ghetsimani	55
Grota Ghetsimani	55
Biserica Tuturor Națiilor	55
Biserica Mormântului Mariei	55
Biserica Dominus Flevit (Domnul a plâns)	57
Biserica Sfintei Maria Magdalena	57
Edicula Înălțării	57
Orașul lui David	57
Biserica Sfântul Petru din Gallicantu	58
Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului	58
Mormântul lui David	58
Sala Cinei cea de Taină	58
IX. Obiective turistice în orașul nou	60
Muzeul Rockefeller	60
Mormântul din Grădină	60
Catedrala Rusească Sfânta Treime	60
Knesset	60
Curtea Supremă	62
Muzeul Israelului	62
Altarul Cărții	63
Yad Vashem	63
X. Împrejurimile Ierusalimului	63
Ein Kerem	63
Betleem	64
Biserica Nașterii Domnului	66
Peștera Nașterii	66

Biserica Sfânta Ecaterina	67
Peștera Laptelui	67
Herodion	67
Hebron	68
Grota Patriarhilor	68
XI. Regiunea Mării Moarte	69
Marea Moartă	69
Ierihon	69
Hozeva	70
Qumran	72
Masada	73
Zona arheologică	74
Sodoma	74
Minunile lui Iisus	75
XII. Coasta Mediteraneii	77
Tel Aviv - Jaffa	77
Muzeul Diasporei	77
Muzel de Artă Tel Aviv	79
Muzeul Eretz Israel	79
Tel Qasile	79
Jaffa	80
Ashkelon	80
Cezareea	83
Haifa	83
Bet She'arim	84
Akko (Acre)	84
Citadela Cruciaților	87
XIII. Valea Jezreel și Galileea de Jos	87
Megiddo	87
Nazaret	88
Bazilica Buna Vestire	88
Biserica Sfântul Iosif și Biserica Sfântul Gavriil	91
Muntele Tabor	92
XIV. Marea Galileei (Lacul Tiberiada)	92
Tiberias	93
Capernaum	93
Muntele Fericii	95
Râul Iordan	95
Tabgha	97
XV. Valea Iordanului	97
Belvoir	97
Bet She'an	97
XVI. Galileea de Nord	98
Safed	98
Tel Hazor	98
XVII. Înălțimile Golan	99
Muntele Hermon	99
Banias	99
Castelul lui Nimrod	101
XVIII. Negev	101
Beersheba	101
Mamshit	102
Avdat	102
Timna	102
Eilat	103
XIX. Info - Practic	104
Israel	104
Pașapoarte și vize	104
Clima	104
Alerte de călătorie	104
Asigurările	105
Transport intern	105
Ambasada și Consulatele Israelului în România	105
Ambasada României în Israel	106
Informații privind regimul vamal	106
XX. Hoteluri în Tel Aviv, Ierusalim și Haifa	107
XXI. Câteva locuri turistice în vestul Iordaniei	111

I. INTRODUCERE

Statul Israel este situat de-a lungul malului de est al Mării Mediterane, și se învecinează cu Libanul, în nord, Siria în N-E, Iordania și Cisiordania în Est, Egipt și Fâșia Gaza, la S-V, având o suprafață de 20.330 km².

Cu o suprafață relativ mică, Statul Israel (Medinat Israel în ebraică), este situat în Asia de Sud-Vest și se întinde de la Mediterană până la deșerturile arabe. Teritoriul are un relief variat: zona de coastă, zona muntoasă, albia Iordanului, acesta fiind principalul curs de apă al țării, și zona deșertică. Zona de pe coasta Mediteranei e o câmpie fertilă, bine irigată; este foarte populată, aici aflându-se marile orașe Tel Aviv și Haifa. Regiunea muntoasă ocupă centrul țării, situându-se între Liban (la nord) și Golful Eilat (la sud). Câțiva dintre cei mai înalți munți din această regiune sunt: Muntele Meron (1208 m), Muntele Ba'al Hatsor (1016 m) și Muntele Ramon (1037 m). Valea Iordanului marchează o porțiune din granița de est a Israelului. Zona include două lacuri: Marea Galileei (Lacul Tiberiada) și Marea Moartă, aceasta din urmă fiind lacul sărat aflat la cea mai joasă altitudine de pe pământ. Înălțimile Golan, un platou larg și regiune muntoasă, încep din nord-estul Israelului și se întind până în Siria, unde se află cea mai mare parte a acestei formațiuni. Cel mai înalt vârf al Israelului se află pe aceste înălțimi: Muntele Hermon (2224 m).

Partea de sud a țării, regiunea Negev, este în cea mai mare parte deșert. Datorită varietății peisajelor și diversității climatice, Israelul atrage turiști de toate felurile. Îndelungată și variată istorie a țării a făcut din ea punctul de întâlnire a diferite culturi, etnii și religii. Mii de pelerini călătoresc în fiecare an la biserici, sinagogile și moscheile din Ierusalim și din alte orașe israeliene. Fascinantele situri arheologice răspândite pe tot teritoriul au ceva deosebit pentru fiecare pasionat de artă și istorie străveche. Frumusețea parcurilor naturale îi încântă pe iubitorii de natură: flora Israelului cuprinde peste două mii de specii de plante, majoritatea autohtone, iar fauna abundentă este reprezentată de mamifere, reptile, păsări și insecte. Israelul este destinație perfectă și pentru vizitatorii a căror prioritate este relaxarea: Marea Moartă și Marea Galileei sunt renumite în lume pentru excelențele lor stațiuni de odihnă.

Cuvântul „israelian” desemnează pe cetățenii statului evreiesc modern Israel, majoritatea evrei (75,3%), dar și de alte naționalități minoritare - arabi (20,5%), cerkezi, armeni etc. (4,2%) - adepții religiei iudaice sau mozaice și urmașii lor neconvertiți la alte religii.

II. PUȚINĂ ISTORIE

De la preistorie la cucerirea romană. Primele așezări de pe teritoriul Israelului de astăzi datează din paleoliticul mijlociu (cu 120.000

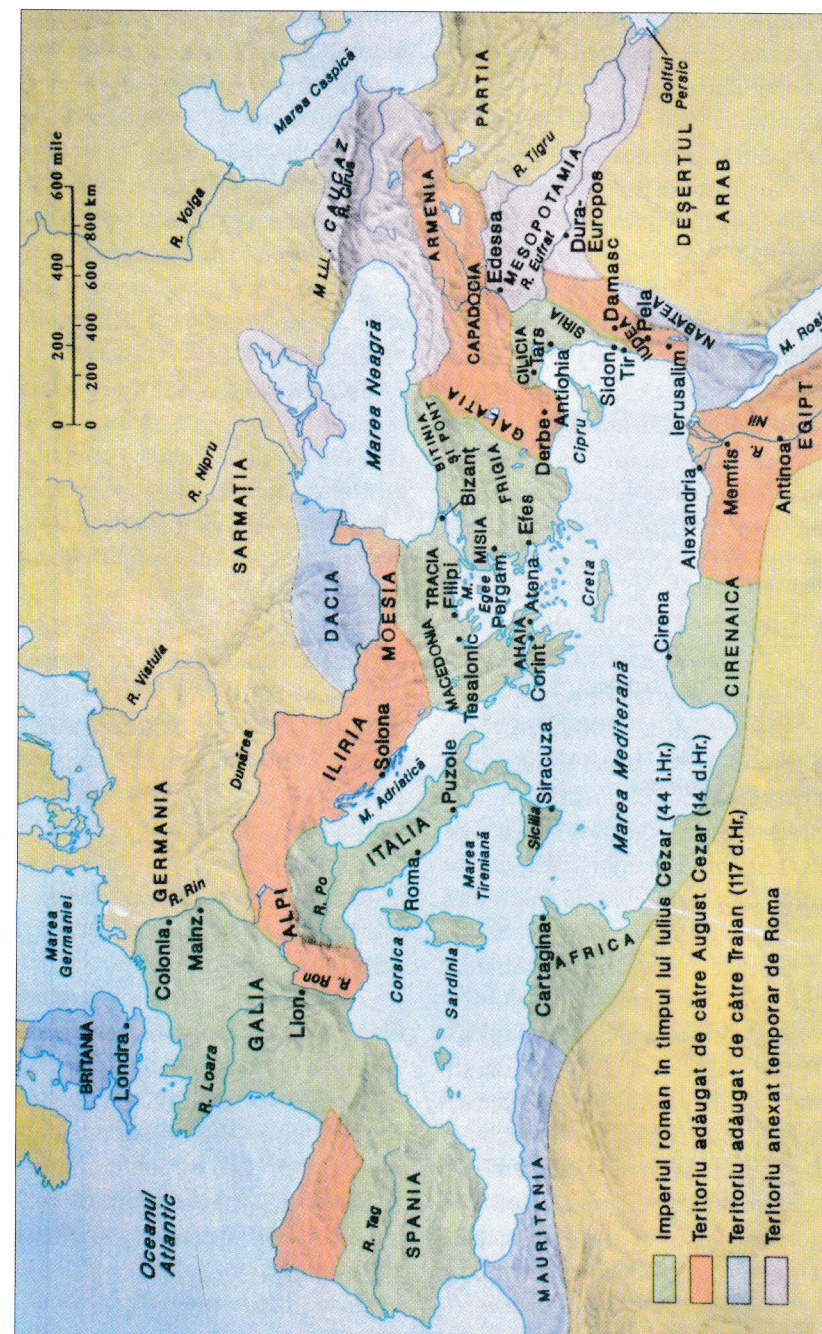
– 36.000 de ani în urmă). Săpăturile arheologice au descoperit că teritoriul a fost locuit de triburile canaanite cel puțin până la jumătatea mileniului al doilea î.Hr., când populații de origine semitică au pătruns în această regiune, triburile israeliților așezându-se în regiunile deluroase din interior. La început divizat în douăsprezece triburi, poporul a fost unit la sfârșitul mileniului al doilea î.Hr. de Saul, primul rege al Israelului. David, succesorul lui Saul, a mărit regatul și a stabilit capitala la Ierusalim (denumire formată din cuvintele ebraice care înseamnă „oraș” și „salom” care înseamnă „pace”). La începutul primului mileniu î.Hr., Solomon, fiul lui David, a construit Primul Templu în Ierusalim, care a adăpostit Chivotul Legii. După moartea lui Solomon, teritoriul s-a scindat în două regate: Israel, care unea cele zece triburi nordice, și Iudeea, populată de celelalte două triburi și situată pe dealurile din jurul Ierusalimului. Regatul Israel a fost cucerit de asirieni în 721 î.Hr., iar Iudeea de babilonieni în 586 î.Hr., populația evreiască fiind deportată în Babilon. Templul lui Solomon a fost demolat. În 539 î.Hr. Babilonul a fost cucerit de perși, iar evreilor li s-a permis să se întoarcă la Ierusalim. S-a construit al Doilea Templu. După secole în care pe acest teritoriu au perindat grecii, macedonenii conduși de Alexandru, egiptenii ptolemeici și seleucizii, în 63 î.Hr. au ajuns în zonă romanii, anexând-o la imperiul lor.

Dominația romanilor a durat două secole, timp în care trupele împăratului Titus au distrus Ierusalimul și au deportat miile de evrei la Roma. Împăratul Hadrian a construit pe ruinele Ierusalimului colonia Aelia Capitolina, un oraș ocupat de coloniștii romani, și a transformat teritoriul statului în provincia romană Syria Palaestina. În sec. IV Palestina a fost anexată Imperiului Roman de Răsărit, rămânând sub bizantini până în sec. VII. A fost cucerită de arabi în 638, iar în 1100 cruciații au întemeiat aici Regatul Ierusalim.

Ruinele „Porții lui Solomon” (sec. X î.Hr.);

Începutul sec. XX și cele două războaie mondiale. Obiectivele mișcării sioniste, fondată în anul 1897, au fost încurajarea întoarcerii evreilor în Palestina și formarea unei entități politice evreiești. Imperiul otoman a căzut la sfârșitul primului război mondial, iar în 1917 trupele engleze au ocupat Ierusalimul și teritoriul palestinian, Marea Britanie declarând că era în favoarea stabilirii în Palestina a poporului evreu. În 1933 numărul evreilor stabiliți în Palestina a crescut, din cauza persecuției regimului nazist, continuând să crească în timpul celui de-al doilea

război mondial și în perioada imediat următoare. În 14 mai 1948, la expirarea mandatului britanic pentru Palestina (acordat în 1922 de Liga Națiunilor), comunitatea evreiască din Palestina a proclamat Statul Israel.

În 15 mai 1948 armatele Egiptului, Iordaniei, Siriei, Irakului și Arabiei Saudite au invadat noul stat Israel. A urmat o perioadă de războaie cu Egiptul, cu Iordania și Siria, în urma cărora Israelul a obținut Peninsula Sinai, Cisiordania (cuvânt care înseamnă „dincoace de Iordan”), Înălțimile Golan și partea de est a Ierusalimului, reîntregind orașul. A fost recunoscut de Egipt ca stat independent.

III. ORIGINEA POPORULUI EVREU

Începuturile istorice ale poporului evreu sunt greu de deslușit. Un studiu aprofundat al Vechiului Testament al Bibliei, coroborat cu cercetările arheologice și textelor vechi semitice, a făcut lumină în domeniu și cu siguranță vom mai apărea multe date și fapte încă necunoscute sau controversate.

Studiile de istorie antică a țărilor din Orientul Apropiat precum și rezultatele cercetărilor arheologice și deslușirea unor vechi texte au confirmat validitatea Vechiului Testament ca principală sursă de informație privind civilizația și cultura ebraică.

Vorbind despre istoria acestor locuri și oameni se impun câteva explicații de termeni absolut necesare pentru a elimina confuziile ce aici apar foarte ușor.

Mai întâi, vorbind despre populații semite în zona Asiei de Sud-Vest este necesar să știm că termenul semit se referă la „presupușii” descendenții ai lui Sem, fiul mai mare al biblicului Noe, din regiunea Arabia. Această regiune este considerată leagănul semințiilor semite, care au pornit în valuri de nomazi în jurul anului 2400 î.Hr. către vest. Între aceștia se numără și triburile Khabiru (habiru).

Termenul evreu vine așadar de la numele triburilor habiru-Khabiru, care s-ar putea traduce ca mercenar, asociat sau persoană care traversează „de dincolo” de Eufrat sau de Răsărit. În textele ebraice sunt numiți ivri care a dat apoi cuvântul evreu.

Vorbindu-se despre teritoriile pe care s-a dezvoltat cultura și civilizația evreiască întâlnim mai mulți termeni care în linii mari se referă la acestea. Mai întâi Canaanul – este denumirea regiunii de șes foarte fertil de la malul Mediteranei de cca 30 km lățime numită în Biblie „Țara Făgăduinței” pentru că fusese „promisă de Yahwe sau Iehova evreilor. Măitârziul termenului desemnat întreaga Palestină din vestul Iordaniei.

Așadar poporul evreu este originar din Orientul Apropiat, îndeseobi din regiunea numită în antichitate Țara lui Israel.

În istoria evreilor sunt câteva perioade în care populații au fost asimilate ca urmare a adoptării religiei iudaice. Prima a fost iudaizarea amoritilor, un popor canaanit, care era înrudit cu evreii.

În diaspora, evreii și-au păstrat tradițiile, limba și religia, fapt pentru care religia iudaică, informa ei ortodoxă, asemănător cu alte culte religioase (creștine, musulmane, etc.) nu permite căsătorii cu practicanții altor culte, decât prin convertirea partenerilor de cuplu – în cazul acesta, la iudaism.

Descoperiri arheologice au întărit diverse date care apar în Biblie, dar perioada mai veche, a primului Templu, nu are încă destule dovezi arheologice și sunt istorici care cred că o parte din narațiunea istorică biblică, ar avea mai mult un caracter mitologic. Primele urme de locuire în zonă datează din anul 10.000-7.000 î.Hr.

În orașul Ierihon, în Cisiordania de astăzi, pot fi văzute dovezi arheologice care arată că a existat o mare așezare datând de peste 9.000 de ani (7000 î.Hr.), fiind considerat cel mai vechi oraș din lume. Adevărul despre acești evrei din antichitate arată că în regiunea Ierihon s-a dezvoltat o civilizație care a cunoscut primul alfabet din lume, a căpătat numele de Țara Canaanului.

Textele biblice oferă informații cum că în perioada sec. XVII î.Hr. mai multe triburi ebraice au venit din Mesopotamia în Canaan, după care a apărut vremea patriarhilor: Avraam, fiul saul Isaac și apoi fiul acestuia Iacov, care a luat numele de Israel.

Istoria evreilor cunoaște patru mari perioade ce se întind din mileniul III – II î.Hr. până în prezent și anume: perioada Biblică cu epoca Patriarhi-

lor Abraham, Isaac și Iacov din sec. XVIII-XV î.Hr., exodul din Egipt și cucerirea Canaanului sec. XV-XIV î.Hr., urmate de Epoca Judecătorilor – Debora, Ghedeon, Samson ș.a. între sec. XIII- jumătatea sec. XI î.Hr. De la jumătatea sec. X î.Hr. până către anul 1000 se remarcă perioada monarhilor începută cu domnia lui Saul, urmată de David și Solomon.

Moise este considerat cel mai mare înțelept și legiuitor al evreilor, autor al celor „Cinci Cărți” care poartă numele Pentateuhului. El a transformat poporul într-o regiune cu credință în Dumnezeu, cu o nouă ordine socială bazată pe dreptate, iubirea aproapelui și autodisciplină. Saul a fost un bun șef militar. David, la rândul său un bun luptător, a reușit să extindă mult frontierele țării și a organizat foarte bine administrația și dezvoltarea edilitară. El a stabilit capitala țării la Ierusalim iar în cei 33 de ani de domnie, începând din 1004 î.Hr. a reușit să facă dintr-o confederație de clanuri și triburi un puternic regat centralizat. El rămâne cel mai mare rege din istoria evreilor și unul din cei mai importanți și suverani din întregul Orient Apropiat. A fost înzestrat și cu un puternic simț artistic: cânta la harpă, era și poet căruia i se atribuie paternitatea celor 150 de Psalmi biblici. Numele său – Davidum în ebraică înseamnă „comandant general” a fost în fapt un atribut nu un nume propriu.

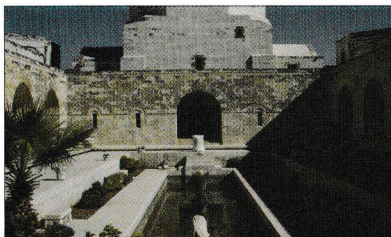
Fiul său Solomon regele „înțelept” a domnit din 961 până în 922 î.Hr. El

Muzeul Rockefeller

Construit cu fonduri donate de John D. Rockefeller și proiectat de arhitectul englez Austin Harrison, acest muzeu adăpostește unele dintre cele mai importante descoperiri arheologice din țară. Este amplasat pe locul în care cavalerul Godefroy de Bouillon, conducătorul primei cruciade, și-a așezat tabăra înainte de a lansa atacul final asupra Ierusalimului. Aici sunt expuse obiecte de mare varietate: de la monede la obiecte de ceramică, de la bijuterii la arme, de la sculpturi la Coranul iluminat, sau obiecte iudaice antice.

Mormântul din Grădină

Denumit și „Mormântul lui Gordon”, după ofițerul britanic care a văzut primul acest loc de la Poarta Damascului, acest mormânt antic este socotit de mulți creștini ca fiind al lui Iisus. Atmosfera liniștită de aici și frumosele grădini îi fac pe mulți să considere că locul este mai potrivit pentru rugăciune și contemplație. Mormântul din Grădină este administrat de Asociația ce-ipoartă numele, cu sediul în Anglia.

Muzeul Rockefeller și una dintre încăperile lui; jos – Mormântul din Grădină

Catedrala Rusească Sfânta Treime
Această biserică, ce ține de Misiunea Ortodoxă Rusă la Ierusalim, se remarcă prin frumoasele cupole care au în vârful cruci aurite. În timpul mandatului britanic în Israel, autoritățile engleze au ocupat o parte din încăperile clădirii, transformându-le în birouri. Catedrala se înalță pe locul cunoscut sub numele de Câmpul Asirienilor, deoarece aici și-a așezat tabăra oștirea regelui asirian Senaherib înainte de a asedia orașul. Câteva secole mai târziu, armata lui Titus și-a așezat tabăra tot aici când a distrus Templul.

Knesset

Parlamentul unicameral al Israelului își are sediul în această clădire, inaugurată în 1966. Construcția a fost finanțată de James Rothschild, iar artiștii Marc Chagall, Dani Karavan și David Palumbo au contribuit la realizarea ei. În fața intrării principale a clădirii parlamentului se află un sfesnicuriș din bronz, cu șapte brațe, decorat cu 29 de scene din istoria Israelului.

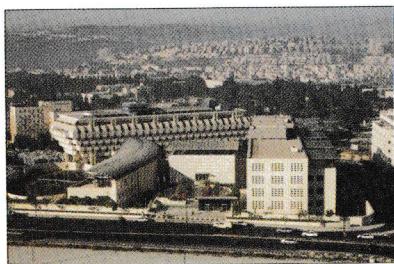
Este opera sculptorului englez Benno Elkian și a fost dăruit de Parlamentul Britanic.

Muzeul Holocaustului – vedere aeriană

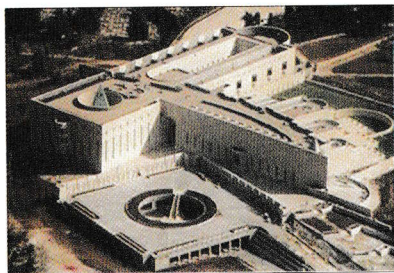
Curtea Supremă a Israelului.

Clădirea Ministerului de Externe.

| Curtea Supremă

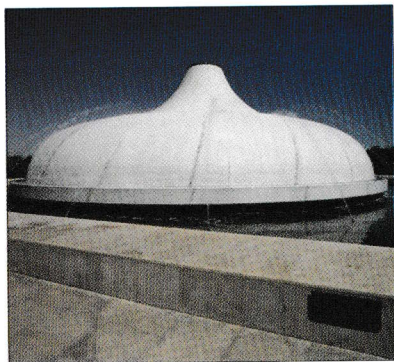
Inaugurată în 1992, această clădire este sediul Curții Supreme Israeliene. Concepută într-o manieră modernă, înglobează multe elemente ale arhitecturii Orientului Mijlociu (cupole, arcuri și pasarele), care crează un interesant joc de lumini și umbre.

| Muzeul Israelului

Acest muzeu, proiectat de arhitecții israelieni Alfred Mansfel și Dora

Gad, a fost inaugurat în 1965 și are mai multe secțiuni. Aripa Arheologică și Biblică Samuel Bronfman adăpostește descoperiri arheologice din regiune, datând din perioada preistorică până la cucerirea islamică. Aripa Etnografiei Evreiești și Iudaice cuprinde o însemnată colecție de obiecte folosite în ritualurile religioase. Aripa de Artă Bezalel, dedicată artelor frumoase, conține opere ale artiștilor străini și israelieni datând din sec. XV până în sec. XX, cum ar fi Rembrandt, Monet, Cézanne, Matisse, Schiele, Chagall, Picasso. Aripa Tineretului este un loc deosebit, cu galerie expozițională, ateliere pentru studiul artelor plastice și teatrale, deschise tinerilor. Grădina de Artă Billy Rose este dedicată sculpturii contemporane și cuprinde opere de Rodin, Picasso, Moore, Marini, Vasarely și Turrell, precum și opere ale artiștilor israelieni. Muzeul mai conține expoziții cu opere ale comunităților evreiești din diaspora și o galerie cu opere din Africa, America, Oceania și Orientul Îndepărtat.

| Altarul Cărții

Această secție a muzeului conține faimoasele Manuscrise de la Marea Moartă, vechi de două mii de ani, descoperite în peșterile din Qumran. Pavilionul care le adăpostește are o cupolă în forma capacelor carafelor din teracotă în care se aflau manuscrisele când au fost descoperite, iar contrastul dintre cupola albă și zidul de bazalt negru face trimiteri la conceptul dual de cosmos împărțit între lumină și întuneric. Unul dintre cele mai importante manuscrise conține Cartea lui Isaia și este cel mai vechi manuscris evreiesc cunoscut până astăzi.

| Yad Vashem

Denumirea Memorialului victimelor holocaustului este compusă din cele două cuvinte care înseamnă în limba ebraică „monument” și „nume”. Acesta este locul de comemorare și omagiere a celor 6 milioane de evrei victime ale regimului nazist. Yad Vashem are mai multe componente: sinagoga, Memorialul Copiilor, Aleea celor dreți, Muzeul Artei Holocaustului, Valea Comunităților, cuprinzând Noul Muzeu de Istorie a Holocaustului.

Sala Numelor

Deschis în 2005, muzeul se află într-o structură în formă de prismă triunghiulară, pe o suprafață de 4200 m². Expozițiile ilustrează istoria holocaustului din punctul de vedere al popoului evreu. La capătul itinerarului muzeului se găsește Sala Numelor cu Paginile Mărturii, formulare pentru cererea de informații despre victimele holocaustului. Afară este o coloană a Eroismului, dedicată memoriei tuturor celor care au rezistat nazismului. În Sala Aducerii Aminte vizitatorul va vedea scris pe pardoseală numele principalelor lagăre ale morții. O flacără eternă arde lângă o boltă ce conține cenușa unor dintre cei morți în holocaust.

X. ÎMPREJURIMILE IERUSALIMULUI

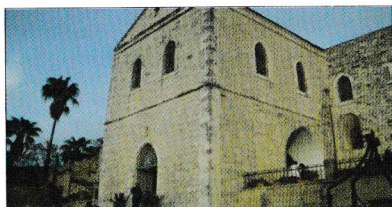
| Ein Kerem

Acest sat mic, o suburbie în partea de vest a Ierusalimului, este biblicul „Izvor al viei”. A fost părăsit de arabi în 1948 și repopulat în anii 50 cu evrei emigranți. Aici a avut loc scena Vizitei, când Maria s-a dus la verișoara ei,

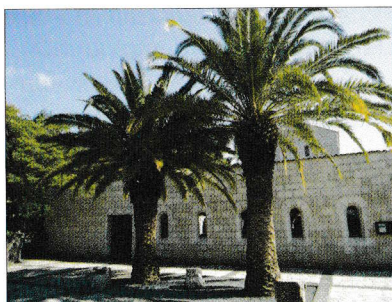
Vedre panoramică a satului Ein Kerem

Maria i-a răspuns cu Magnificat, uncântecderugăciunecătreDomnul, care se află înscris în Biserica Vizitării, construită în 1939 de Antonio Barluzzi. Ein Kerem este locul nașterii lui Ioan Botezătorul, iar mai târziu franciscanii au construit o mănăstire pe locul casei părinților lui, Elisabeta și Zaharia. Sanctuarul Sfântului Ioan Botezătorul datează din sec. XIX și aparține ordinului franciscanilor. Fosta clădire înălțată de cruciați fusese distrusă de Saladin, care a transformat-o în caravanserai. În criptă se află Grotal lui Benedictus, presupusul loc în care s-a născut Ioan Botezătorul, eveniment marcat pe o stea din marmură în fața altarului, cu aceste cuvinte: „Hic precursor”.

Sanctuarul Sfântului Ioan, unde se crede că s-a născut Botezătorul

Localitatea păstrează șapte locașuri de închinăciune creștine, biserici și mănăstiri. Printre acestea, se află: Mănăstirea Franciscană, ridicată pe locul unde a avut loc Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul; Biserica Vizitei Fecioarei Maria la Elisabeta; Mănăstirea Sfântul Zaharia, Biserica Doamnei din Sahyun, împreună cu o serie de morminte.

Mănăstirea Franciscană

| Betleem

La sud de Ierusalim, la câțiva kilometri, se află orașul Betleem, al cărui nume are două semnificații: în ebraică înseamnă Casa Pâinii, iar în arabă Casa Cărnii. Este înconjurat de pășuni, unde păstorii și ducturmele de oi și de capre la păscut. Una dintre acestea a fost denumită „Câmpul Păstorilor”, fiindcă aici se oprise ră păstorii în noaptea nașterii lui Iisus, îngerii venind să le aducă vestea. Tot în Betleem s-a născut Regele David, cu o mie de ani înainte de Iisus. Pentru creștini însă este un oraș sfânt deoarece aici s-a născut Iisus. În acel timp împăratul Augustus a dat un edict pentru recensământul proprietăților din întregul imperiu. Întrucât

Betleem - Intrarea în Biserica Nașterii Domnului care se face dinspre apus, prin „Ușa Umilinței”, a cărei înălțime, obligă pe oricine intra aici să se aplece.